

- viden i fællesskab

2021

Lykken er!

Hvem har ikke lyst til at være en del af en Liga for Lykke?

Vi higer som mennesker efter lykken, og alt efter den enkeltes individuelle mål for livet kan lykken findes mange steder, i familielivet, karrieren, et sundt og kreativt liv, i fællesskabet, rækken af forslag er mange. Når vi har læst undersøgelser, der har omtalt danskerne som verdens lykkeligste folk, så har vi ranket ryggen og tænkt, at det er normaltilstanden. VI ER LYKKELIGE!

Af Jette Lorenzen, leder af VISS, på baggrund af interview med Mikael Espensen, bestyrelsesformand og idemand hos LykkeLiga, det nationale fællesskab for børn med udviklingshandicaps – og af Liselotte Kruse Balslev Hansen, kommunikationskonsulent i VISS, på baggrund af interview med marketingansvarlig hos detailhandelsvirksomheden NORMAL, Liselotte Kirkelund

Vi ved, at normaltilstanden af lykke er en individuel følelse, som kan fodres ved at være sammen med andre, hvorved følelsen af lykke bliver en del af fællesskabet.

Det er netop den grundlæggende vision og målet for Ligaen for Lykke, LykkeLiga, at børn og teenagere med funktionsnedsættelse skal finde glæden og begejstringen ved at spille håndbold, fordi Lykken er at have det sjovt, at føle man har succes, som en del af et fællesskab.

"Lykke er ikke et mål, vi når for enden af livets vej – det er selve den måde, vi lever vores liv på."

Citat Aristoteles

Det kræver handling at opnå lykke. Tankerne om at være lykkelig og opnå livskvalitet og velvære læner sig op ad ideen om normalitet. Det er vel det, vi alle som mennesker higer efter. Normaliteten skabes via samfundets fælles værdier, normer og rammer, mens lykken defineres af det enkelte individs ønsker og oplevelser. Det kan være såvel store som små ting, der skaber oplevelsen af lykke.

LykkeLiga er Lykken

LykkeLiga medvirker til at skabe disse små og store ting for det enkelte barn via fællesskabet om håndbolden, der bidrager til lykken. Ligaens helt klare mål er, at børn og teenagere skal brænde for at være sammen med andre om at spille håndbold for derved at blive lykkelige.

Mikael Espensen, der er far til Kaya, udtrykker det således: "Formålet med LykkeLiga er at gøre børnene lykkelige! Og det tror vi helt oprigtigt på, at vi gør. Det er super fedt, at de kommer ud at røre sig – men målet er først og fremmest at give dem fællesskabsfølelse og følelse af succes."

Rikke Nielsen og Mikael har skabt LykkeLiga. De mødte hinanden gennem deres læge, som satte dem sammen, da de begge fik børn med Downs syndrom. Familierne blev venner og kom til at tale om, hvad de kunne gøre for børnene med Downs.

I sin tid arbejdede Rikke i forlængelse af sin håndboldlandsholdskarriere med Håndboldkaravanen via Dansk Håndbold Forbund (DHF) i forhold til skolebørn. Da hun selv fik et barn med Downs, ville hun fortsat gerne arbejde med håndbold, men med afsæt i børn med Downs syndrom, fordi hun så et behov for, at børnene kunne gå til håndbold. Rikke er leder af LykkeLiga, mens Mikael er idemand og bestyrelsesformand og i særlig grad arbejder med kommunikationen. Intensionen med LykkeLiga var at give børn og teenagere med Downs syndrom et frirum, hvor livsglæde, aktivitet og positivitet er omdrejningspunktet centreret omkring håndboldspillet – i en hverdag, der ellers er præget af professionelle specialpædagoger, bevillinger, handleplaner osv.

Som forældre til børn med Downs syndrom oplevede Mikael og Rikke, at deres børn ikke var en del af et fritidsfællesskab. De ville skabe oplevelser, hvor de begrænsninger, deres børn oplevede, blev passiviseret og erstattet af aktiviteter med fokus på at have det sjovt og på følelsen af succes. "Indimellem har vi kaldt LykkeLiga for "en ugentlig pause fra specialpædagogik, handleplaner og taxaordninger", udtaler Mikael. Mikael har stor respekt for specialpædagogikken og er taknemlig for dét system, som tager sig af børnene med Downs syndrom og andre udviklingshandicaps, men som forældre opleves det rart at tage sit barn med til håndbold" - og så føles det hele bare ... normalt", fortsætter han.

I LykkeLiga gør de op med det, der adskiller børn med funktionsned sættelser fra "de almindelige børn" og det normale. Derfor er der heller ikke kriterier for at være med i LykkeLiga, det afgørende er følelsen af at høre til. Ligaen inkluderer således alle, der vil være med. Oftest er hele "Lykkefamilien" omkring den aktive håndboldspiller en del af træningen, og det forventes, at man som forældre eller søskende tager ansvar for, at det bliver en god oplevelse af gå til håndbold. Derfor arrangeres der også FamilieCamps, hvor forældre og søskende er med.

I spillet gør man også op med den gængse normalt tilstand med regler og rammer for spillet. Mikael forklarer det således: "Vi går ikke så meget op i regler - heller ikke på håndboldbanen. Nogen gange har jeg set min egen datter Kaya score et flot og velplaceret selvmål og juble "Jeg scorede far." Hvorfor skulle jeg tage den oplevelse fra hende, bare fordi reglerne siger, at hun egentlig bør score i et andet mål? Når vi spiller turnering, lader vi også nogen gange det ene hold være flere spillere end det andet - eller dommeren hjælper med at gøre kampen mere ligeværdig. Igen - det skal være en god oplevelse mere end en retfærdig håndboldkamp."

En ny normalt tilstand

Gennem aktiviteterne i LykkeLiga skabes en ny normalt tilstand med afsæt i målet om en god oplevelse for de børn og teenagere, der spiller håndbold. LykkeLiga gør dette på flere planer, fx ved at give børn og teenagere med handicap et positivt livssyn og samtidig synliggøre dem i hverdagslivet, hvor de mødes i cafeteriet eller i supermarkedet.

LykkeLiga har et tydeligt ønske om bygge bro til "normalsamfundet" ved at udfordre synet på børn og unge med handicap.

LykkeLiga forsøger også at flytte de familier, der har fået et barn med handicap, ud af en "handicapverden". I hvilken grad en familie, der pludselig får et barn med udviklingshandicap, påvirkes både i forhold til normalt tilstand og livskvalitet, handler ifølge Mikael bl.a. både om selvforståelse og ressourcer. "Jeg kan huske, at dét der med pludselig at skulle have kontakt til "kommunen" forandrede mit syn på mange ting. Pludselig var jeg sådan én, der skulle sidde og snakke med en sagsbehandler - det havde jeg aldrig prøvet før. På mange måder bliver man suget ind i den der handicapverden - med foreninger, hjælpemidler og personlige hjælpere osv. Man kan måske godt sige, at LykkeLiga er et forsøg på at suge familierne lidt ud igen - ud i den normale verden.", fortæller Mikael.

LykkeLiga er i dag et tilbud til 1200 børn og teenagere samt 450 frivillige, som er aktive i 70 forskellige håndboldklubber spredt ud over Danmark. Men det stopper naturligvis ikke der, for oplevelsen af lykke og livsglæde tiltrækker og spredes. Derfor har LykkeLiga en ambition om at tilbyde håndbold for unge og voksne med funktionsned sættelse. I forhold til de unge som ny målgruppe adskiller LykkeLiga sig fra den etablerede parasport (sport, der udøves af personer med en fysisk eller psykisk funktionsned sættelse), da LykkeLiga er drevet af leg, livslyst og glæden ved sporten, hvor parasporten i højere grad er drevet af konkurrencen og ønsket om at blive dygtig til den konkrete sportsgren. Samtidig er der også et ønske om at brede tilbuddet ud til Europa. Der er således aktuelt følere ude i andre europæiske lande. Så hvem ved, måske finder LykkeLiga også et internationalt ståsted.

Ressourcer

De faglige ressourcer i arbejdet med børnene og teenagerne er de frivillige forældre og søskende. Forældrene har gennem barnets liv haft kontakt til den specialpædagogiske faglighed og har derved lært en del, som de intuitivt bruger i arbejdet med deres egne børn og børnene i LykkeLiga, så selvom LykkeLiga ikke er et specialpædagogisk tilbud, trækker de på erfaringer og viden herfra. "Forskerne har også fået øje på fænomenet

LykkeLiga, og AAU har derfor sat et forskningsprojekt i gang, der skal undersøge, hvori LykkeLigas succes består, og undersøge, om effekten kan dokumenteres videnskabeligt,” fortæller Mikael.¹

Den største ressourcemæssige udfordring for LykkeLiga er økonomien. LykkeLiga er en mellemtung mellem en idrætsaktivitet og et socialt tilbud, hvorfor de kommer i klemme mellem kultur- og socialområdet. Kontingenterne fra de aktive går til de lokale klubber, hvilket betyder, at Ligaens økonomi er bundet op på fondsdonationer, sponsorater fra firmaer, foreninger, privatpersoner m.m. Det er et stort og vedvarende arbejde, som helt sikkert nok skal lykkes, for det er en god og positiv historie med et glimt i øjet. ”Netop humoren er central for LykkeLiga også i forhold til sponsorarbejdet,” fortæller Mikael. Da de etablerede LykkeLiga, var det således et væsentligt mål at få NORMAL som sponsor, netop fordi dette giver en positiv og sjov vinkel på det at være et barn eller en ung med funktionsnedsættelse i en ”normal” verden.

”Vi synes, at LykkeLiga og NORMAL - som på hver deres måde ikke er bange for at udfordre normalitetsbegrebet og lege med ”den skæve vinkel” - er det perfekte makkerpar.”

Citat NORMAL

NORMAL – en af LykkeLigas gode legekammerater

Virksomheden NORMAL A/S er en af LykkeLigas faste sponsorer.

”Ideen om at samarbejde og indgå ”legeaftale” med LykkeLiga opstod, fordi begge parter helt fra starten syntes, at vi på mange måder ville være et perfekt match. Det handler nemlig om både at være *normal* og *unik* på samme tid, men også om at fortælle de sjove og skæve historier. Begge parter har generelt en lidt alternativ tilgang til tingene og er ikke bange for at tænke ud af boksen, og der var en fantastisk kemi mellem os fra det første møde,” forklarer marketingansvarlig hos NORMAL, Liselotte Kirkelund.

NORMAL kan hjælpe LykkeLiga med at få endnu mere synlighed, og LykkeLiga kan give NORMAL en masse energi og input til sjove og anderledes aktiviteter, hvor også butikkerne kan bringes i spil. ”Vi kan bruge vores kanaler og butikker til at sætte gang i sjove aktiviteter for LykkeLiga-spillerne, og selvfølgelig kan butikkerne også bruges til salg af diverse produkter, der understøtter alle de fine initiativer, som LykkeLiga selv lancerer.

For eksempel sælger NORMAL-butikkerne drikkeflasker designet af LykkeLiga, hvor en del af salget går til støtte af LykkeLigas aktiviteter. NORMAL og LykkeLiga ser først og fremmest hinanden som legekammerater, i ordets egentlige betydning. De ”leger” sammen og bidrager til hinanden med det, som de nu hver især kan og er bedst til.

Ud over samarbejdet med LykkeLiga har NORMAL også stiftet sit eget ”Spånsorat”, som kan søges af mennesker, der dyrker lidt ”smalle” interesser, og som ellers ikke ville drømme om at søge sponsormidler.

Normalitetsbegrebet – det unikke og ”den skæve vinkel”

Mens LykkeLiga udfordrer normalitetsbegrebet på blandt andet håndboldbanen, som vi har set det ovenfor i denne artikel, udfordrer NORMAL begrebet i såvel virksomhedens kommunikation, som i den unikke købsoplevelse for kunderne – hvilket er med til at gøre NORMAL unik i forhold til andre spillere på markedet.

Generelt i sin kommunikation leger NORMAL med begreberne *normal* og *unik*, og i relation til LykkeLiga er tanken, ifølge Liselotte Kirkelund, at provokere normalitetsbegrebet lidt og være med til at sætte fokus på, at også børn, som måske på papiret ikke er ”normale”, har ønsker og drømme ligesom alle andre børn. Det kan fx være en drøm om at kunne mødes på lige fod med jævnaldrende og spille håndbold - og endda at kunne deltage i en landsdækkende håndboldturnering, ligesom alle andre børn. Vi er alle unikke – og LykkeLiga-børnene nok i særdeleshed – men derfor kan man sagtens have drømme om at kunne indgå i helt

¹ <https://lykkeliga.dk/aau/>

"normale" fællesskaber, hvor der netop er plads til alle, uanset hvor unik og/eller normal man er.

I NORMAL-butikkerne kommer det utraditionelle og "den skæve vinkel" eksempelvis til udtryk i ønsket om, at kunderne altid skal have en lille overraskelse, når de besøger butikkerne – enten i form af nye produkter, som kommer på hylderne hver eneste uge, i mødet med spændende varer, som man måske ellers kun ser i udlandet – eller gennem unikke produkter som drikkeflasker designet af LykkeLiga!

Planer om kommende "legeaftaler"?

"I juni 2019 var vi faktisk en del af "oprydningsholdet" på Sølund Musikfestival. Alle medarbejdere på vores hovedkontor i Skanderborg rev en dag ud af kalenderen og brugte den på at rydde op på festivalpladsen, samle affald, fjerne hegn, telte og scener mv. Det var en virkelig sjov, hård og anderledes arbejdsdag for os! Vi kunne desværre ikke gentage succesen i 2020 pga. Corona, men vi planlægger at genoptage samarbejdet med Sølund Musikfestival i en eller anden form, når det igen bliver muligt og aktuelt," slutter Liselotte Kirkelund.

Såvel LykkeLiga som NORMAL bidrager således på hver deres måde og på hver deres platform til at sætte fokus på normalitet, hvorved vi som samfund får nye vinkler på samfundets værdier, normer og rammer – og for det, vi konventionelt betragter som det "normale".

FAKTABOKS

LykkeLiga - det nationale fællesskab for børn med udviklingshandicaps og deres familier - er startet af Rikke Nielsen, tidligere landsholdsspiller og noget af en ildsjæl! Rikke har selv en datter, Magda, med Downs syndrom. Da familien manglede et sted, hvor Magda kunne spille håndbold - lige som alle de andre børn, tog Rikke sagen i egen hånd og startede sin egen liga! LykkeLiga omfatter nu mere end 1.200 håndboldglade børn og godt 70 klubber i hele landet, og de er slet ikke færdige med at vokse ...

FAKTABOKS

NORMAL A/S er en dansk detailhandelsvirksomhed etableret i 2013 med hovedsæde i Skanderborg. NORMAL sælger helt normale produkter. Ting, som vi alle bruger i vores hverdag, og som derfor er... helt normale! - deraf navnet NORMAL!

Litteratur og internetkilder

NORMAL A/S - besøgt den 27. januar 2021 på:
<https://www.normal.dk/>

LykkeLiga, besøgt den 26. januar 2021 på:
<https://lykkeliga.dk/>

Den store Danske Lex, besøgt den 26. januar 2021 på:
https://denstoredanske.lex.dk/normalitet_-_modsat_det_unormale, 26. januar 2021

Etikken, besøgt den 26. januar 2021 på:
<http://etikken.dk/emner/hvornaar-er-man-normal/>